

У своїх телерадіопрограмах і документальних фільмах автори чітко дотримувалися професійних стандартів, на які спираються провідні компанії, що створюють подібний контент, зокрема DW. Десять років тому на заняттях з фаху ми зі студентами на прикладі ефірних робіт колег-документалістів розглядали моделі, як правдиво і, водночас, тактовно, розкривати у сюжетах непрості теми, показувати біль, страх, відчай... і чому не слід залишати глядача із сум'яттям.

Наші студенти сьогодні вчать між повітряними тривогами та вимкненнями електрики з надією. Опановують теорію і практику свого фаху, етичні норми та професійні стандарти, використовуючи для цього всі доступні джерела та онлайн-інструменти. Студенти прагматично використовують час, бо мають що розповісти глядачам і слухачам, і хочуть це зробити професійно.

Список використаних джерел:

1. Телерадіоосвіта в Україні: історія однієї кафедри. Зб. наук. Праць / ред.-упоряд. О.Я. Гоян; за заг. редакцією В.В. Різуна. – Київ: Інститут журналістики; Телерадіоклуб – Веселка, 2015. – 144 с.
2. Там же.
3. Management Priorities of Audiovisual Student Projects during the COVID-crisis / International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET) Vol 16(No 10 (2021)):35

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-281-7-95>

Дерев'яно С. П.

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної, вікової та соціальної психології,
Національний університет «Чернігівський колегіум
імені Т. Г. Шевченка»*

АКАДЕМІЧНІ ПРОГРАМИ КОГНІТИВІСТИКИ У ЄВРОПІ

Сучасна когнітивістика уявляє собою міждисциплінарний науковий напрям, що поєднує в собі когнітивну психологію, когнітивну лінгвістику, когнітивну етологію, когнітивну антропологію, нейробиологію, експериментальну психологію пізнання, штучний інтелект. На сьогодні проблемне поле когнітивістики значно розширене у зв'язку з підвищенням автоматизації та комп'ютеризації

повсякденного життя, посилення ролі засобів масової інформації для формування поведінки людей. З кожним днем на сучасному ринку праці все більш затребуваним стає фахівець, який має сформовані аналітичні здібності, базові навички управління інформаційними системами, обізнаний щодо використання комп'ютерних технологій у праці – тобто виявляє основні вміння та компетенції, пов'язані з розвитком сучасної когнітивістики.

Мета даної роботи: визначити основні напрями розвитку когнітивної науки та охарактеризувати проблемні питання когнітивістики. Для досягнення поставленої мети було проаналізовано академічні програми з когнітивних наук ведучих закладів освіти різних європейських країн (Великобританії, Франції, Німеччини).

Великобританія. Найбільш потужні центри розвитку когнітивістики в цій країні – Університет Сассексу та Піттсбурзький університет. Проблемне поле когнітивістики у Сассекському університеті здебільшого стосується нейронауки (нейронні ланцюги, нейробіологічні механізми) [1]. У Піттсбурзькому університеті вивчення когнітивної науки зорієнтоване на такі галузі як когнітивна психологія (основні напрями досліджень – навчання і пам'ять; увага і виконавчий контроль, соціальні процеси в пізнанні; пізнавальні процеси творчості) та когнітивна нейронаука (досліджуються нейронні основи когнітивних процесів, включаючи навчання та пам'ять, мову та мислення, сприйняття, увагу та афект) [2].

Франція. Ступінь магістра когнітивної науки у Франції можна отримати в Екс-Марсельському університеті. Основний предмет вивчення – об'єднання даних лінгвістики, неврології, психології, медицини та інформатики для розуміння та моделювання функціонування мови. Метою є створення загальної моделі функціонування мови. Наріжні проблеми, які розглядаються сьогодні французькими дослідниками: чи впливають лінгвістичні моделі на нейролінгвістичні моделі; чи має мова жестове походження; нейрофізіологічне і когнітивне підґрунтя розмовних взаємодій; машинне навчання та нейронаука [3].

Німеччина. Ольденбурзький університет, Рурський університет Бохум – найбільш відомі центри розвитку когнітивної науки у Німеччині. В Ольденбурзькому університеті здійснюється поглиблена підготовка з когнітивної нейронауки та нейропсихології. Дослідницька діяльність охоплює найсучасніші теми когнітивістики, такі як мобільна ЕЕГ, обчислювальна нейронаука та фармако-нейровізуалізація тощо. Різні найсучасніші нейронаукові інструменти та психологічні лабораторії доступні для отримання практичного досвіду в магнітно-

резонансній томографії, магнітоенцефалографії, електроенцефалографії високої щільності, транскраніальній магнітній та електричній стимуляції та психофізиці [4]. У Рурському університеті Бохум функціонує Міжнародна вища школа нейронаук, організовано міждисциплінарний спільний дослідницький центр 874 «Інтеграція та репрезентація сенсорних процесів». Метою Центру спільних досліджень є реалізація стратегії системної нейронауки для прояснення ключових аспектів сенсорної обробки даних. Основне питання цього проекту стосується того, як сенсорні сигнали генерують нейронні карти та призводять до складної поведінки та формування пам'яті [5].

Отже, основними напрямками сучасної когнітивної науки є когнітивна нейронаука та нейропсихологія; проблемні питання когнітивістики пов'язані з вивченням нейромеханізмів функціонування мови, нейрофізіологічних і когнітивних основ розмовних взаємодій, сенсорної обробки даних.

Перспективи подальших досліджень з даного питання вбачаємо у порівняльному аналізі тематичного поля когнітивістики в академічних програмах інших країн світу Європи, Америки, Азії.

Список використаних джерел:

1. University of Sussex. Centre for Cognitive Science (COGS). URL: <https://www.sussex.ac.uk/cogs/teaching>. (Дата звернення: 22.11.2022).
2. University of Pittsburgh. Cognitive Program. URL: <https://www.sussex.ac.uk/cogs/teaching>. (Дата звернення: 22.11.2022).
3. ILCB (Institute of Language, Communication and the Brain). URL: <https://www.ilcb.fr/>. (Дата звернення: 22.11.2022).
4. Universität Oldenburg. Neurocognitive Psychology. URL: <https://uol.de/en/psychology/master/course-overview>. (Дата звернення: 22.11.2022).
5. RUB. Ruhr-Universität Bochum. SFB 874. URL: <https://www.sfb874.ruhr-uni-bochum.de/en/about-us/>. (Дата звернення: 22.11.2022).